

Lovforslag nr. L 110. Fremsat den 17. november 2004 af justitsministeren (Lene Espersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om retsafgifter og retsplejeloven

(Nedsættelse og omlægning af retsafgifterne i civile retssager)

§ 1

I lov om retsafgifter, jf. lovbekendtgørelse nr. 806 af 24. august 2000, som ændret senest ved § 2 i lov nr. 450 af 9. juni 2004, foretages følgende ændringer:

1. §§ 1-5 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 1. Ved sagens anlæg betales 500 kr. Dette gælder dog ikke, når retssagsbehandling indledes på grundlag af et betalingspåkrav i medfør af retsplejelovens § 477 f, 1. pkt.

Stk. 2. For sager, som angår penge eller penges værd, og hvor værdien overstiger 50.000 kr., betales ved sagens anlæg yderligere 250 kr. med tillæg af 1,2 pct. af den del af værdien, der overstiger 50.000 kr.

Stk. 3. Den samlede betaling efter stk. 1 og 2 kan højst udgøre 75.000 kr. I sager, der angår prøvelse af myndighedsudøvelse, eller som er omfattet af retsplejelovens § 335 a eller markedsføringslovens § 23, kan den samlede betaling efter stk. 1 og 2 dog højst udgøre 2.000 kr.

§ 2. For sager, som angår penge eller penges værd, og hvor værdien overstiger 50.000 kr., betales afgift for domsforhandlingen eller skriftlig behandling, der træder i stedet herfor.

Stk. 2. Afgiften efter stk. 1 udgør 750 kr. med tillæg af 1,2 pct. af den del af værdien, der overstiger 50.000 kr.

Stk. 3. Afgiften efter stk. 1 kan højst udgøre 75.000 kr. I sager, der angår prøvelse af myndighedsudøvelse, eller som er omfattet af retsplejelovens § 335 a eller markedsføringslovens § 23,

kan afgiften efter stk. 1 dog højst udgøre 2.000 kr.

Stk. 4. Afgiften efter stk. 1 skal betales ved fastsættelsen af tidspunktet for domsforhandlingen, dog tidligst 3 måneder før domsforhandlingen. Afgiftspligten efter stk. 1 bortfalder, hvis der senest 6 uger før domsforhandlingen gives retten meddelelse om, at sagen er bortfaldet.

Stk. 5. I sager, der afgøres uden mundtlig domsforhandling, skal afgiften efter stk. 1 betales, når der træffes beslutning om skriftlig behandling. Afgiftspligten efter stk. 1 bortfalder, hvis der inden indleveringen af det sidste procedureindlæg gives retten meddelelse om, at sagen er bortfaldet.

Stk. 6. I sager, der afsluttes uden dom, ved udeblivelsesdom eller ved, at en part tager bekræftende til genmæle, tilbagebetales en tredjedel, dog mindst 500 kr., af afgiften efter stk. 1.

§ 3. Sagens værdi bestemmes efter påstanden i stævningen. Ved fastsættelsen af afgiften efter § 2 bestemmes sagens værdi dog efter påstanden på det tidspunkt, hvor afgiften skal betales, jf. § 2, stk. 4 og 5. Omfatter påstanden flere krav, er sagens værdi den samlede værdi af disse krav, også hvor sagen anlægges af flere sagsøgere eller mod flere sagsøgte. Renter og omkostninger medregnes ikke.

Stk. 2. Angår påstanden en ydelse, der skal betales et ubestemt antal gange, beregnes værdien ved at gange ydelserne pr. år med 10, jf. dog stk. 3. Angår påstanden en ydelse, der skal betales et bestemt antal gange, beregnes værdien ved at gange ydelsen pr. gang med antallet af gange,

ydelsen skal betales. Værdien kan dog ikke overstige ydelserne pr. år ganget med 10, jf. dog stk. 3. Er ydelserne ikke af samme størrelse, lægges ydelserne for det sidste år inden sagens anlæg til grund for beregningen.

Stk. 3. Værdien af sager i henhold til lejeloven eller erhvervslejeloven beregnes, når sagen omfattes af stk. 2, 1. pkt., ved at gange den årlige ydelse, påstanden angår, med 5. Omfattes sagen af stk. 2, 2. pkt., kan værdien ikke overstige ydelserne pr. år ganget med 5. For sager i henhold til lejelovens §§ 87 og 93 eller erhvervslejelovens §§ 65 og 71 fastsættes sagens værdi dog til ét års leje.

Stk. 4. Kan sagens værdi ikke bestemmes på grundlag af påstanden i stævningen, skal sagsøgeren anslå værdien så nøjagtigt som muligt. Om fornødent ansætter den myndighed, der beregner afgiften, værdien ved et skøn.

Stk. 5. Udvides påstanden, omberegnes afgiften på grundlag af den udvidede påstand.

§ 4. Uanset §§ 1-3 er afgiften altid 400 kr., der betales ved sagens anlæg, i sager om:

- 1) servitutter og partielle brugsrettigheder, for hvilke der ikke svares vederlag,
- 2) mortifikation af værdipapirer eller af servitutter, brugsrettigheder og grundbyrder,
- 3) erhvervelse af ejendomsdom eller
- 4) dødsformodning.

Stk. 2. Omfatter søgsmålet både krav, der er omfattet af stk. 1, og krav, der ikke er omfattet af stk. 1, betales afgift efter §§ 1-3.«

2. I § 10 ændres »første« til: »tidligere«.

3. § 11, nr. 5, ophæves, og i nr. 4 ændres »frem-sættes,« til: »fremstættes.«.

4. I § 15 a, stk. 3, 1. pkt., udgår »med tillæg af 2 pct. af den del af kravet, der overstiger 6.000 kr.«.

5. § 15 a, stk. 4, affattes således:

»*Stk. 4.* Anmoder fordringshaveren både om, at udlæg iværksættes uden fornyet anmodning, såfremt skyldneren ikke fremsætter indsigelser, og om, at retssagsbehandling indledes på grundlag af betalingspåkravet uden indlevering af stævning, såfremt skyldneren fremsætter indsi-

gelsler, betales yderligere 300 kr. Iværksættes tvangsfuldbyrdelse i medfør af retsplejelovens § 477 e, stk. 2, 2. pkt., bortfalder afgiftspligten efter 1. pkt. i de tilfælde, der er nævnt i § 16, stk. 6. Indledes retssagsbehandling i medfør af retsplejelovens § 477 f, 1. pkt., bortfalder den del af afgiften efter 1. pkt., der overstiger 100 kr. Afgiftspligten efter 1. pkt. bortfalder helt, hvis sagen afsluttes uden iværksættelse af tvangsfuldbyrdelse i medfør af retsplejelovens § 477 e, stk. 2, 2. pkt., eller indledning af retssagsbehandling i medfør af retsplejelovens § 477 f, 1. pkt.«

6. I § 50, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»§ 2, stk. 6, finder ikke anvendelse.«

7. § 50, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* For anke til landsret udgør afgiften efter § 1 eller § 4 dog mindst 750 kr. For anke til Højesteret forhøjes afgiften med 50 pct., og afgiften efter § 1 eller § 4 udgør mindst 1.500 kr.«

8. Efter § 51 indsættes:

»§ 52. Hjemvises en sag til ny behandling i tidligere instans, tilbagebetales ankeafgiften.«

9. § 61, stk. 2, 3. pkt., affattes således:

»Afgiftspligten efter § 2 påhviler den, der har anlagt sagen, jf. dog § 7.«

10. I § 62 indsættes som stk. 3:

»*Stk. 3.* Betales afgiften efter § 2 ikke efter påkrav, kan retten fastsætte en frist for afgiftens betaling. Betales afgiften ikke inden fristens udløb, afvises sagen, jf. dog § 7. I så fald bortfalder afgiften efter § 2.«

§ 2

I lov om rettens pleje, jf. lovbekendtgørelse nr. 961 af 21. september 2004, foretages følgende ændring:

1. § 228, stk. 1, 3. pkt., affattes således:

»Renter og omkostninger medregnes ikke.«

§ 3

Loven træder i kraft den 1. januar 2005 og finder anvendelse i sager, der anlægges eller ankes efter lovens ikrafttræden.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1.	Formål og baggrund	3037
2.	Gældende ret	3037
3.	Lovforslagets udformning	3038
4.	Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser mv.	3039
5.	Høring	3040

1. Formål og baggrund

Formålet med lovforslaget er at lette adgangen til domstolene gennem en nedsættelse og omlægning af retsafgifterne i civile retssager. Forslaget udmønter regeringens aftale med Dansk Folkeparti og Kristen-demokraterne omkring forslaget til finanslov for 2005.

Der foreslås en lettelse af retsafgifterne for sager om mindre krav, hvor det i dag er forholdsmæssigt dyrt at benytte domstolene. Samtidig foreslås der et loft over retsafgifternes størrelse i store sager, og der foreslås et særligt lavt maksimum for retsafgiften, når en borger eller en virksomhed f.eks. ønsker at indbringe en offentlighed myndigheds afgørelse for domstolene.

Lovforslaget bygger i vidt omfang på det forslag om nedsættelse og omlægning af retsafgifterne i civile retssager, som er indeholdt i Retsplejerådets betænkning nr. 1436/2004 om reform af den civile retspleje III (Adgang til domstolene).

2. Gældende ret

2.1. Ved anlæg af en civil retssag skal der betales retsafgift med 500 kr. med tillæg af 2 pct. af den del af sagsgenstandens værdi, der overstiger 6.000 kr. Ved sagens berømmelse til domsforhandling skal der yderligere betales en femtedel af den retsafgift, der er betalt ved sagens anlæg.

Ved anke til landsret betales retsafgift som i første instans, dog mindst 750 kr. Ved anke til Højesteret betales 1½ gang afgiften i første instans, dog mindst 1.500 kr.

2.2. Sagens værdi bestemmes efter påstanden i stævningen. Værdien af en modydelse, hvoraf krav måtte være betinget, medregnes ikke (dvs. værdien af modydelsen skal ikke fradrages ved opgørelsen af sagens værdi).

Angår påstanden en løbende ydelse, f.eks. en pension, beregnes værdien ved at gange ydelserne pr. år med 10, i lejesager dog med 5. For sager om henholdsvis opsigelse og ophævelse af lejemål fastsættes sagens værdi til ét års leje.

Når påstanden ikke angår et bestemt pengebeløb (eller anden ydelse, som let kan værdiansættes), fastsætter retten sagens værdi efter et skøn. Der har i retspraksis udviklet sig visse principper for værdiansættelsen. Af stor praktisk betydning er det, at sager, der angår gennemførelsen af en overdragelse af fast ejendom, efter fast praksis ansættes til ejendommens værdi på tidspunktet for sagens anlæg. Dette gælder også, når der under sagen blot forudsætningsvis skal tages stilling til eksistensen eller gyldigheden af en aftale om overdragelse af fast ejendom eller til en ophævelse af aftalen.

For ankesager gælder, at værdien beregnes ud fra, hvilken ændring påstanden er udtryk for i forhold til den indankede dom. Ankes en sag, der er afvist i første instans, med påstand om hjemvisning til behandling i realiteten, ansættes ankesagens værdi svarende til det krav, sagen angik i første instans.

2.3. Der gælder forskellige undtagelser til de regler, som er beskrevet ovenfor. I følgende sager udgør retsafgiften altid 400 kr:

- Sager om servitutter og partielle brugsrettigheder, for hvilke der ikke svares vederlag
- Sager om mortifikation eller erhvervelse af ejendomsdom
- Sager om dødsformodning
I følgende sager betales ikke retsafgift:
- Sager om adoption, ægteskab, forældremyndighed, faderskab, værgemål eller prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse
- Sager om nægtelse af valgret til Folketinget eller kommunale råd
- Sager i første instans efter lejelovens § 49 (nedsættelse af lejen til det lejedes værdi) eller kapitel II-V i lov om midlertidig regulering af boligforholdene (huslejustrering, vedligeholdelse og forbedringer)
- Sager i første instans om stadfæstelse af arrest og forbud, for så vidt der er anlagt hovedsag (dvs. sag om det krav, som arresten eller forbuddet er foretaget til sikring af)

For sager uden økonomisk værdi, der ikke er omfattet af ovenstående regler, udgør retsafgiften 500 kr.

3. Lovforslagets udformning

3.1. Lovforslaget indeholder følgende hovedelementer med hensyn til nedsættelse og omlægning af retsafgifterne i civile retssager:

- Retssafgiften sænkes i sager om mindre krav. Det foreslås, at retsafgiften i sager under 50.000 kr., hvor afgiften i dag udgør mellem 500 kr. og 1.660 kr., i alle tilfælde skal være 500 kr.
- Der fastsættes et maksimum for, hvor stor retsafgiften kan blive. Der foreslås et absolut maksimum på 150.000 kr. for retssager i første instans. I dag er der intet maksimum.
- I sager om prøvelse af myndighedsudøvelse fastsættes der et væsentligt lavere maksimum for retsafgiften. Der foreslås et maksimum på 4.000 kr. for retssager i første instans. I dag er der som nævnt ikke noget maksimum.
- Forholdet mellem afgiften for sagsanlæg (den afgift, der betales ved sagens anlæg) og afgiften for domsforhandlingen (den afgift, der betales ved sagens berømmelse til domsforhandling) ændres, således at en større andel af afgiften først betales ved sagens berømmelse til domsforhandling. Det foreslås, at halvdelen af den samlede afgift betales ved sagens anlæg og halvdelen ved sagens berømmelse til domsforhandling. I dag betales fem sjettedel af den samlede afgift ved sagens anlæg og én sjettedel ved sagens berømmelse til domsforhandling.

Lovforslaget viderefører den gældende afgiftssats på i alt 2,4 pct. af sagens værdi (i dag 2 pct. ved sagens anlæg og 0,4 pct. ved sagens berømmelse). Denne afgiftssats har efter forslaget betydning for sager i »mellemgruppen«, dvs. over 50.000 kr. og under ca. 6 mio. kr. (ca. 150.000 kr. for sager om prøvelse af myndighedsudøvelse). Omlægningen af afgiften indebærer imidlertid, at fordelingen af den samlede afgift bliver 1,2 pct. ved sagens anlæg og 1,2 pct. ved sagens berømmelse. Den betalte afgift bliver derfor i disse sager lavere end i dag, hvis sagen afsluttes før domsforhandlingen.

Samtidig foreslås der som nævnt en nedsættelse af retsafgiften i sager om krav under 50.000 kr. I disse sager skal der således fremover altid kun betales 500 kr. i retsafgift uden noget tillæg, der afhænger af sagens værdi.

Endvidere foreslås der som nævnt et maksimum for retsafgiften og i sager om prøvelse af myndighedsudøvelse et særligt lavt maksimum. Dette indebærer, at den procentvise afgift af sagens værdi begrænses. Begrænsningen får i almindelige formueretlige sager betydning ved en sagsværdi over ca. 6 mio. kr. og i sager om prøvelse af myndighedsudøvelse ved en sagsværdi over ca. 150.000 kr.

Der foreslås samme retsafgift ved anke til landsretten som for sagens behandling i første instans, dog således at den gældende minimumsafgift på 750 kr. videreføres uændret. De beskrevne afgiftslempelser og -omlægninger omfatter således også ankesager i landsretten. Eksempelvis kan den samlede retsafgift for behandling af en retssag i byretten og landsretten højst udgøre 300.000 kr. i formueretlige sager og 8.000 kr. i sager om prøvelse af myndighedsudøvelse.

Det foreslås, at retsafgiften ved anke til Højesteret ligesom efter gældende ret skal være 50 pct. højere end for sagens behandling i første instans. Endvidere foreslås minimumsafgiften på 1.500 kr. videreført uændret. Herudover omfatter de beskrevne afgiftslempelser og -omlægninger imidlertid også ankesager i Højesteret. Eksempelvis kan den samlede retsafgift for behandling af en ankesag i Højesteret højst udgøre 225.000 kr. (150.000 kr. med tillæg af 50 pct.) i formueretlige sager og 6.000 kr. (4.000 kr. med tillæg af 50 pct.) i sager om prøvelse af myndighedsudøvelse.

Der foreslås ingen ændringer af de regler om fritagelse for retsafgift mv., der er beskrevet i pkt. 2.3 ovenfor.

Lovforslaget bygger som nævnt i vidt omfang på Retsplejerådets forslag i betænkning nr. 1436/2004 om reform af den civile retspleje III (Adgang til dom-

stolene), men adskiller sig dog på visse punkter fra Retsplejerådets forslag.

Retsplejerådet foreslog, at retsafgiften for anke til landsretten skulle være 50 pct. højere end retsafgiften for en retssag i første instans. Lovforslaget viderefører i overensstemmelse med regeringens skattestop de gældende regler, hvorefter retsafgiften for anke til landsretten er den samme som retsafgiften for en retssag i første instans, dog mindst 750 kr.

Med lovforslaget foreslås som nævnt et absolut maksimum for retsafgiften, der efter en samlet vurdering af forslaget økonomiske konsekvenser er fastsat til 150.000 kr. i første instans, mens Retsplejerådet foreslog et maksimum på 100.000 kr. i første instans. Retsplejerådet foreslog endelig, at en fjerdedel af den samlede retsafgift skulle betales ved sagens anlæg, mens tre fjerdedel skulle betales for domsforhandlingen (eller skriftlig behandling, der træder i stedet herfor). I lovforslaget foreslås i stedet, at halvdelen af den samlede retsafgift skal betales ved sagens anlæg og halvdelen for domsforhandlingen (eller skriftlig behandling, der træder i stedet herfor).

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, 3-7, 9 og 10, og bemærkningerne hertil.

3.2. Lovforslaget indeholder endvidere nogle elementer af mere teknisk karakter.

Reglerne om opgørelse af sagens værdi foreslås ændret således, at hvis påstanden er betinget af en modydelse, medregnes kun nettoværdien af påstanden ved beregningen af retsafgiften. Til illustration kan nævnes en aftale om køb af en fast ejendom til 1 mio. kr., hvor sælgeren ikke vil vedstå købsaftalen. Hvis ejendommens værdi på tidspunktet for sagens anlæg kan anslås til 1,2 mio. kr., vil der skulle betales retsafgift af en sagsværdi på 200.000 kr., hvad enten køberen nedlægger påstand om tilskødning af ejendommen mod betaling af 1 mio. kr. eller om betaling af en erstatning på 200.000 kr. Der henvises til betænkning nr. 1436/2004 side 243-244 og til lovforslagets § 1, nr. 1 (forslaget til retsafgiftslovens § 3), og bemærkningerne hertil.

Med hensyn til retsafgiften i ankesager foreslås det, at hvis afgørelsen i tidligere instans ophæves, og sagen hjemvises til fornyet behandling, skal retsafgiften for ankesagen tilbagebetales. I denne situation skal der heller ikke betales retsafgift for sagens fornyede behandling i tidligere instans, jf. retsafgiftslovens § 10. Der henvises til betænkning nr. 1436/2004 side 247-248 og til lovforslagets § 1, nr. 2 og 8, og bemærkningerne hertil.

4. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser mv.

De foreslåede ændringer og omlægninger i retsafgifterne for civile retssager skønnes at ville medføre en reduktion i statens indtægter fra retsafgifter i civile sager på i størrelsesordenen 70 mio. kr. årligt. Provenutabet er indbudgetteret i finansloven for 2005.

De foreslåede afgiftslettelser vil have økonomiske konsekvenser for såvel kommuner som amtskommuner, i det omfang disse myndigheder optræder som parter i civile retssager. Da afgiftslettelserne ikke alene retter sig mod kommuner og amtskommuner, skønnes der ikke at skulle foretages en regulering af det generelle statstilskud til kommuner og amter for de økonomiske konsekvenser heraf, jf. afsnit 2.2.a. i vejledning nr. 172 af 5. november 1998 om Det udvidede Totalbalanceprincip.

Lovforslaget skønnes ikke at have administrative konsekvenser for staten, kommuner eller amtskommuner.

De foreslåede afgiftslettelser vil have økonomiske konsekvenser for erhvervslivet og borgerne. Det er ikke muligt at opgøre, hvor stor en del af de eksisterende indtægter fra retsafgifter, der afholdes af erhvervslivet og borgerne, men det skønnes, at en del af det skønnede provenutab på 70 mio. kr. vil tilfalde erhvervslivet og borgerne.

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser og indeholder ikke EU-retlige aspekter.

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ Merudgifter
Økonomiske og administrative konsekvenser for staten	Ingen	Provenutab på ca. 70 mio. kr. årligt
Økonomiske og administrative konsekvenser for kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Nogen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for borgerne	Nogen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Ingen EU-retlige aspekter	

5. Høring

Lovforslaget har ikke været i høring.

Retsplejerådets betænkning nr. 1436/2004 om reform af den civile retspleje III (Adgang til domstolene) har været sendt til høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, Københavns Byret og retterne i Århus, Odense, Ålborg og Roskilde, Domstolsstyrelsen, Procesbevillingsnævnet, Dommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Advokatrådet, Foreningen Danske Inkassoadvokater, Dansk Retspolitisk Forening, Institut for Menneskerettigheder, Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Forbrugerrådet, Forenede Danske Motorejere, Finansrådet, Realkreditrådet, Forsikring & Pension, HTS Interesseorganisationen, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Håndværksrådet, Byggeriets Firkant, Dansk Inkasso-Brancheorganisation, Danske Entreprenører, Liberale Erhvervs Råd, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Dansk Ejendomsrådgiverforening, De Danske Patentagenters Forening, Danmarks Rederiforening, Danske Speditører, Grundejernes Landsorganisation, Dansk Arbejdsgiverforening, Landsorganisationen i

Danmark, Specialarbejderforbundet i Danmark, Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund, Det Danske Voldgiftsinstitut, Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed, Foreningen af Statsamtmand, Foreningen af Statsamtsjurister, Københavns Retshjælp, Århus Retshjælp, Danske Mediers Forum, Dansk Journalistforbund, Landbrugsrådet, Foreningen af Registrerede Revisorer, IT-Brancheorganisationen, Danske Finansieringsselskabers Forening, Boligselskabernes Landsforening og Lejernes Landsorganisation.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

I bilaget til lovforslaget er de foreslåede bestemmelser sammenholdt med de gældende regler.

Til § 1

(retsafgiftsloven)

Til nr. 1 (§§ 1-4)

Der foreslås en nedsættelse og omlægning af retsafgifterne i civile retssager. Forslaget bygger på følgende principper, jf. i øvrigt pkt. 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger:

- I sager med en økonomisk værdi indtil 50.000 kr. betales en fast lav afgift på 500 kr.

F. t. l. vedr. retsafgifter og retsplejeloven

- I sager med en økonomisk værdi over 50.000 kr. betales to afgifter: én ved sagens anlæg og en senere under sagen. Hver af disse afgifter er lige store.
- Den samlede afgift kan maksimalt udgøre 150.000 kr. i første instans.
- I sager om prøvelse af myndighedsudøvelse kan den samlede afgift maksimalt udgøre 4.000 kr. i første instans.

Til § 1

Bestemmelsen indeholder regler om den afgift, der skal betales ved sagens anlæg.

I *stk. 1* foreslås en fast indledende afgift på 500 kr. for alle civile sager, der ikke efter retsafgiftslovens §§ 12 og 13 er helt fritaget for retsafgift, og som ikke er omfattet af forslaget til retsafgiftslovens § 4. Til de sager, der er helt fritaget for retsafgift, hører blandt andet sager om nægtelse af valgret til Folketinget samt kommunale råd, sager om adoption, ægteskab, forældremyndighed, faderskab, værgemål eller prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse samt sager om stadfæstelse af arrest og forbud, for så vidt der er anlagt hovedsag (dvs. sag om det krav, som arresten eller forbuddet er foretaget til sikring af).

Forslaget indebærer, at retsafgiften i sager uden økonomisk værdi eller med en økonomisk værdi på højst 50.000 kr. sættes til 500 kr., som betales ved sagens anlæg.

Afgiften på 500 kr. gælder dog ikke i de sager, der i dag er omfattet af retsafgiftslovens § 3, hvor afgiften fortsat vil være 400 kr., jf. forslaget til retsafgiftslovens § 4. Det drejer sig om sager om servitutter, for hvilke der ikke svares vederlag, mortifikation, ejendomsdom eller dødsformodning.

2. *pkt.* er en konsekvens af reglerne om betaling af retsafgift for betalingspåkrav, jf. retsafgiftslovens § 15 a, der træder i kraft den 1. januar 2005.

Når fordringshaveren i betalingspåkravet anmoder om, at retssagsbehandling indledes på grundlag af betalingspåkravet uden indlevering af stævning, såfremt skyldneren fremsætter indsigelser, betales en samlet retsafgift på 500 kr. ved indleveringen af betalingspåkravet, jf. herved også lovforslagets § 1, nr. 4 og 5. Denne afgift omfatter i givet fald også retssagsbehandlingen, og der skal derfor ikke tillige betales afgift efter retsafgiftslovens § 1, stk. 1.

Da betalingspåkrav højst kan være på 50.000 kr., jf. retsplejelovens § 477 a, bliver der i princippet ikke tale om at betale retsafgift efter retsafgiftslovens § 1, stk. 2, eller § 2. Der er dog ikke noget til hinder for, at påstanden forhøjes til mere end 50.000 kr., når et betalingspåkrav er overgået til retssagsbehandling. I så

fald betales også afgift efter retsafgiftslovens § 1, stk. 2, og § 2, jf. herved den foreslåede § 3, stk. 5, i retsafgiftsloven.

I *stk. 2* foreslås, at der i sager med en økonomisk værdi over 50.000 kr. ved sagens anlæg skal betales et yderligere beløb ud over de 500 kr., som fremgår af stk. 1. Beløbet foreslås sat til 250 kr. med tillæg af 1,2 pct. af den del af værdien, der overstiger 50.000 kr.

Det foreslås i *stk. 3*, at den samlede retsafgift, der skal betales ved sagens anlæg, i sager, der angår prøvelse af myndighedsudøvelse, eller som er omfattet af retsplejelovens § 335 a eller markedsføringslovens § 23, ikke kan overstige 2.000 kr.

Sager om prøvelse af myndighedsudøvelse omfatter bl.a. sager om prøvelse af forvaltningsmyndigheders afgørelser samt sager om prøvelse af forvaltningsmyndigheders faktiske handlinger, hvor der er foretaget et indgreb i borgernes eller virksomhedernes forhold, f.eks. ved brug af tvang eller i forbindelse med gennemførelse af tilsyn og kontrol. Ved vurderingen af, om f.eks. en erstatningssag mod en offentlig myndighed er omfattet af udtrykket »myndighedsudøvelse«, vil der bl.a. kunne lægges vægt på, om erstatningskravet er rejst i anledning af eller har en særlig tilknytning til den pågældende myndigheds virksomhed, opgaver mv. Et erstatningskrav, der f.eks. rejses i anledning af et færdselsuheld forvoldt af en bil, der er ejet af en offentlig myndighed, vil således i almindelighed ikke være omfattet af udtrykket »myndighedsudøvelse«.

Henvisningen til retsplejelovens § 335 a og markedsføringslovens § 23 skal forstås på den måde, at det lave maksimum gælder, når den afgiftspligtige påstand nedlægges af den part, som er nævnt i disse bestemmelser (den part, der helt eller delvis har fået medhold ved Forbrugerklagenævnet mv., henholdsvis forbrugerens i en sag om tilbagebetaling af pengeydelse, som er omfattet af et af retten nedlagt eller af Forbrugerombudsmanden meddelt påbud).

I andre sager foreslås det, at den samlede retsafgift, der skal betales ved sagens anlæg, ikke kan overstige 75.000 kr. I disse sager fortsætter retsafgiften således med at stige indtil en sagsgenstand på ca. 6 mio. kr.

Til § 2

Bestemmelsen indeholder regler om en yderligere afgift for domsforhandlingen eller skriftlig behandling, der træder i stedet herfor. Det foreslås i *stk. 1*, at den yderligere afgift skal betales i sager med en økonomisk værdi over 50.000 kr. Afgiften påhviler den, der har anlagt sagen, jf. lovforslagets § 1, nr. 9.

Der skal dog ikke betales yderligere afgift i sager, der i dag er omfattet af retsafgiftslovens § 3, hvor den samlede afgift fortsat vil være 400 kr., jf. forslaget til retsafgiftslovens § 4. Det drejer sig om sager om servitutter, for hvilke der ikke svares vederlag, mortifikation, ejendomsdom eller dødsformodning.

Efter stk. 2 udgør afgiften for domsforhandlingen (eller skriftlig behandling, der træder i stedet herfor) 750 kr. med tillæg af 1,2 pct. af den del af værdien, der overstiger 50.000 kr., svarende til afgiften ved sagsanlæg efter den foreslåede § 1.

Det foreslås i stk. 3, at afgiften for domsforhandlingen (eller skriftlig behandling, der træder i stedet herfor) i sager, der angår prøvelse af myndighedsudøvelse, eller som er omfattet af retsplejelovens § 335 a eller markedsføringslovens § 23, ikke kan overstige 2.000 kr. Sager om prøvelse af myndighedsudøvelse omfatter bl.a. sager om prøvelse af forvaltningsmyndigheders afgørelser, jf. i øvrigt bemærkningerne til det foreståede § 1, stk. 3, i retsafgiftsloven. Henvi-ningen til retsplejelovens § 335 a og markedsføringslovens § 23 skal forstås på den måde, at det lave maksimum gælder, når den afgiftspligtige påstand nedlægges af den part, som er nævnt i disse bestemmelser (den part, der helt eller delvis har fået medhold ved Forbrugerklagenævnet mv., henholdsvis forbrugeren i en sag om tilbagebetaling af pengeydelse, som er omfattet af et af retten nedlagt eller af Forbrugerombudsmanden meddelt påbud).

I andre sager foreslås det, at afgiften for domsforhandlingen (eller skriftlig behandling, der træder i stedet herfor) ikke kan overstige 75.000 kr. I disse sager fortsætter retsafgiften således med at stige indtil en sagsgenstand på ca. 6 mio. kr.

Stk. 4 og 5 indeholder regler om, hvornår afgiften skal betales, og om betingelserne for tilbagebetaling af hele afgiften. Lovteksten er udformet i overensstemmelse med Retsplejerådets forslag i betænkning nr. 1401/2001 om reform af den civile retspleje I og betænkning nr. 1436/2004 om reform af den civile retspleje III.

Forslaget i *stk. 4* indebærer, at hvis tidspunktet for domsforhandlingen fastsættes med mindre end 3 måneders varsel, skal den yderligere afgift betales, når tidspunktet for domsforhandlingen fastsættes. Fast-sættes tidspunktet for domsforhandlingen med mere end 3 måneders varsel, skal den yderligere afgift derimod først betales 3 måneder før domsforhandlingen.

Samtidig foreslås det i *stk. 5* at lovfæste gældende praksis med hensyn til betaling af den yderligere afgift i sager, der afgøres uden mundtlig domsforhandling.

Forslaget indebærer, at i skriftligt behandlede sager skal den yderligere retsafgift betales på det tidspunkt, hvor beslutningen om skriftlig behandling træffes. Afgiften bortfalder og tilbagebetales, hvis der inden indleveringen af det sidste procedureindlæg gives retten meddelelse om, at sagen er bortfaldet. Dette er som nævnt i overensstemmelse med retspraksis, jf. Højesterets kendelse gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2000 side 811.

I *stk. 6* foreslås det, at en tredjedel af den yderligere afgift, dog mindst 500 kr., skal tilbagebetales, hvis sagen afsluttes uden dom, ved udeblivelsesdom eller ved, at en part tager bekræftende til genmæle. Reglen i *stk. 6* finder ikke anvendelse i ankesager, jf. lovforslagets § 1, nr. 6.

Til § 3

Bestemmelsen indeholder regler om opgørelsen af sagens værdi. Opgørelsen af sagens værdi har betydning for de værdiafhængige afgifter efter de foreslåede regler i retsafgiftslovens §§ 1 og 2. Bestemmelsen erstatter de gældende regler i retsafgiftslovens §§ 2 og 5.

Det foreslås at medtage reglerne i deres helhed i retsafgiftsloven, således at der ikke er behov for at henvise til retsplejeloven. Dette er i overensstemmelse med Retsplejerådets forslag i betænkning nr. 1401/2001 om reform af den civile retspleje I og betænkning nr. 1436/2004 om reform af den civile retspleje III.

Stk. 1 svarer med enkelte ændringer til de gældende regler i retsafgiftslovens § 2, stk. 1, jf. retsplejelovens § 228, stk. 1, og retsafgiftslovens § 5, stk. 1. Sagens værdi bestemmes efter påstanden i stævningen, idet renter og omkostninger ikke medregnes.

Ved fastsættelsen af afgiften for domsforhandlingen eller skriftlig behandling, der træder i stedet herfor, bestemmes sagens værdi efter forslaget dog – i modsætning til i dag – efter påstanden på det tidspunkt, hvor afgiften skal betales. Ændringen af opgørelsesmåden vil have betydning i tilfælde, hvor påstanden nedsættes efter sagens anlæg. Forslaget skal ses i sammenhæng med den foreslåede ændring af betalingsprofilen, hvorefter en væsentlig større andel af den samlede retsafgift knyttes til domsforhandlingen (eller skriftlig behandling, der træder i stedet herfor).

Reglen om, at der ved opgørelsen af sagens værdi, ikke skal tages hensyn til værdien af en modydelse, hvoraf et krav måtte være betinget, foreslås ophævet, jf. pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Fremover vil der således skulle tages hensyn til værdien af en modydelse, hvoraf et krav måtte være betin-

get, således at sagens værdi opgøres som nettoværdien af påstanden. Dette medfører en mindre retsafgift end i dag.

Samtidig foreslås det gennem en ændring af ordet »sagsomkostninger« til »omkostninger« præciseret, at udenretslige inkassoomkostninger ikke skal medregnes ved opgørelsen af sagens værdi. Forslaget herom er i overensstemmelse med retspraksis, jf. Vestre Landsrets afgørelse gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2003 side 1350.

Værdien af en modydelse vil ofte ikke kunne opgøres særligt præcist. I så fald påhviler det sagsøgeren at anslå værdien så nøjagtigt som muligt, og om fornødent ansætter den myndighed, der beregner afgiften, værdien ved et skøn, jf. *stk. 4*, der erstatter de gældende regler i retsafgiftslovens § 2, stk. 1, jf. retsplejelovens § 229, og retsafgiftslovens § 2, stk. 4.

Det forudsættes i øvrigt, at der fremover ved opgørelse af værdien af sager om fast ejendom – ligesom i andre sager – lægges vægt på den konkrete påstand i sagen og ikke på, hvad der forudsætningsvis skal tages stilling til. Hvis sagsøgeren har nedlagt påstand om tilkendelse af erstatning for sagsøgtes påståede uberettigede ophævelse af en aftale om køb af fast ejendom, er sagsgenstandens værdi således erstatningens størrelse. Det samme gælder, hvor sagsøgeren har nedlagt påstand om erstatning for sagsøgtes påståede misligholdelse af en aftale om køb af fast ejendom, og hvor kravet bl.a. er afhængig af, om sagsøgerens ophævelse af aftalen var berettiget.

Omfatter sagen flere krav, sammenlægges kravene, også hvor sagen er anlagt af flere sagsøgere eller mod flere sagsøgte, jf. *stk. 1, 2. pkt.* Ligesom efter gældende ret anses en påstand, der rettes mod flere solidarisk hæftende skyldnere, i den forbindelse kun som ét krav.

Stk. 2 modsvarer de gældende regler i retsafgiftslovens § 2, stk. 1, jf. retsplejelovens § 228, stk. 2.

Stk. 3 modsvarer de gældende regler i retsafgiftslovens § 2, stk. 2. Det foreslås præciseret, at denne særlige regel om opgørelse af sagens værdi i lejesager finder anvendelse både i boliglejemål og erhvervslejemål.

Udvides påstanden, omberegnes afgiften på grundlag af den udvidede påstand, jf. *stk. 5*, der modsvarer de gældende regler i retsafgiftslovens § 2, stk. 3. Ligesom efter gældende ret skal der kun ske omberegning ved udvidelser, ikke ved indskrænkninger af påstanden.

Hvis der allerede er betalt afgift af den oprindelige påstand, er det forskellen mellem den omberegnete samlede afgift og den afgift, der tidligere er betalt, der skal indbetales. Betales denne yderligere afgift ikke,

betragtes udvidelsen af påstanden som bortfaldet, jf. retsafgiftslovens § 62, stk. 1, 3. pkt., som ikke ændres, således at kun den oprindelige påstand kan tages under påkendelse.

Til § 4

Med bestemmelsen videreføres reglen i den gældende retsafgiftslovs § 3, hvorefter retsafgiften i sager om servitutter, for hvilke der ikke svares vederlag, mortifikation, ejendomsdom eller dødsformodning alt idt udgør 400 kr.

Stk. 2 fastslår i overensstemmelse med de gældende regler i retsafgiftslovens § 5, stk. 2 og 3, at hvis søgsmålet omfatter både sådanne krav og andre krav, betales (alene) afgift efter de foreslåede regler i retsafgiftslovens §§ 1-3.

Til nr. 2 (§ 10)

Det foreslås præciseret, at fritagelsen for at betale retsafgift for sagens fornyede behandling, når sagen hjemvises, også gælder, hvor Højesteret som tredje instans hjemviser sagen til fornyet behandling i landsretten. Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 8.

Til nr. 3 (§ 11)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af de foreslåede regler om afgiften for domsforhandlingen (eller skriftlig behandling, der træder i stedet herfor), jf. lovforslagets § 1, nr. 1 (forslaget til retsafgiftslovens § 2).

Tidspunktet for betaling af den yderligere afgift fremgår af de foreslåede regler i retsafgiftslovens § 2, stk. 4 og 5, og afgiftspligten bør ikke knyttes til en anmodning fra en part.

Forslaget skal også ses i sammenhæng med, at retens fastsættelse af tidspunktet for domsforhandlingen ikke bør være betinget af, at den yderligere afgift er betalt, da dette vil kunne medføre en forsinkelse af sagen. Manglende betaling af den yderligere afgift bør derimod – ligesom manglende betaling af afgiften ved sagens anlæg, jf. retsafgiftslovens § 1 – føre til sagens afvisning, jf. lovforslagets § 1, nr. 10.

Til nr. 4 og 5 (§ 15 a)

Der er tale om konsekvensændringer som følge af den foreslåede nedsættelse af retsafgiften ved sagens anlæg, jf. lovforslagets § 1, nr. 1.

I sager om betalingspåkrav, hvor fordringshaveren anmoder om, at retssagsbehandling indledes på grundlag af betalingspåkravet uden indlevering af stævning, såfremt skyldneren fremsætter indsigelser, skal den samlede afgift for betalingspåkravet svare til

afgiften for anlæg af en tilsvarende civil retssag. Da retsafgiften for anlæg af en civil retssag foreslås fastsat til 500 kr. i sager om krav under 50.000 kr., og da reglerne om betalingskrav kun omfatter krav under 50.000 kr., jf. retsplejelovens § 477 a, skal afgiften fremover i alle tilfælde være 500 kr. Der skal derfor betales yderligere 100 kr. i forhold til de 400 kr., som fremgår af retsafgiftslovens § 15 a, stk. 1.

Har fordringshaveren tillige anmodet om, at udlæg iværksættes uden fornyet anmodning, såfremt skyldneren ikke fremsætter indsigelser, betales dog i alt 700 kr. (400 kr. + 300 kr.), hvoraf 200 kr. tilbagebetales, hvis der indledes retssagsbehandling i medfør af retsplejelovens § 477 f, 1. pkt.

Til nr. 6 (§ 50, stk. 1)

Det foreslås, at den nye regel i retsafgiftslovens § 2, stk. 6, om tilbagebetaling af en del af afgiften for domsforhandlingen (eller skriftlig behandling, der træder i stedet herfor) i tilfælde, hvor sagen afsluttes uden dom, ved udeblivelsesdom eller ved, at en part tager bekræftende til genmæle, ikke skal gælde i ankesager. Forslaget er begrundet i, at den ressourcebesparelse i forhold til udarbejdelsen af dommen, som begrundes reglen i § 2, stk. 6, typisk vil være væsentlig mindre i ankesager end i sager i første instans.

Til nr. 7 (§ 50, stk. 2)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af den foreslåede omlægning af retsafgiften, jf. lovforslagets § 1, stk. 1.

Det foreslås, at retsafgiften for indlevering af ankestævning til landsret ligesom efter gældende ret skal udgøre mindst 750 kr. og for indlevering af ankestævning til Højesteret mindst 1.500 kr. Hertil kommer i givet fald retsafgiften for domsforhandlingen (eller skriftlig behandling, der træder i stedet herfor), jf. forslaget til retsafgiftslovens § 2 (lovforslagets § 1, nr. 1).

Ligesom efter gældende ret forhøjes retsafgiften med 50 pct. ved anke til Højesteret. Dette gælder også de foreslåede maksima på henholdsvis 75.000 kr. og 2.000 kr., jf. forslaget til retsafgiftslovens § 1, stk. 3, og § 2, stk. 3. Disse maksima udgør således i ankesager for Højesteret henholdsvis 112.500 kr. og 3.000 kr.

Til nr. 8 (§ 52)

Det foreslås, at hvis afgørelsen i tidligere instans ophæves, og sagen hjemvises til fornyet behandling, skal retsafgiften for anke tilbagebetales. Det bemærkes, at der heller ikke skal betales retsafgift for sagens

fornyeede behandling i tidligere instans, jf. retsafgiftslovens § 10 (lovforslagets § 1, nr. 2).

Det bemærkes, at hvis landsretten hjemviser en sag til fornyet behandling i byretten, og landsrettens afgørelse om hjemvisning herefter (efter tredjeinstansbevilling) ændres af Højesteret, således at sagen alligevel ikke skal hjemvises til byretten, er anken til landsretten ikke fritaget for retsafgift. Hvis omvendt Højesteret som tredje instans ophæver såvel byrettens som landsrettens afgørelser og hjemviser sagen til fornyet behandling i byretten, tilbagebetales ankeafgiften for både landsret og Højesteret.

Endvidere bemærkes, at der ikke sker tilbagebetaling af retsafgift, når ankesdomstolen ophæver en afgørelse i tidligere instans uden at hjemvise sagen, idet ankesdomstolen enten afviser sagen fra domstolene eller selv behandler sagen i første instans.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 9 (§ 61, stk. 2)

Efter de gældende regler påhviler tillægsafgiften efter retsafgiftslovens § 1, stk. 2 og 3 (den såkaldte berammelsesafgift), den part, der anmoder om berømmelse, eller i mangel heraf (dvs. hvis retten af egen drift berammer sagen) den, der har anlagt sagen.

Afgiftspligten for den yderligere afgift efter den foreslåede regel i retsafgiftslovens § 2 (lovforslagets § 1, nr. 1), der erstatter berammelsesafgiften, bør imidlertid ikke knyttes til en anmodning fra en part. Det foreslås derfor, at afgiften efter § 2 i alle tilfælde skal påhvile den, der har anlagt sagen.

I ankesager må udtrykket »den, der har anlagt sagen« forstås som »den, der har indbragt sagen for ankeretten«, altså appellanten.

Der foreslås en udtrykkelig henvisning til retsafgiftslovens § 7, hvorefter modkrav til selvstændig dom i afgiftsmæssig henseende betragtes som et selvstændigt søgsmål. Afgiften efter § 2 for modkrav til selvstændig dom påhviler således den part, der har fremsat modkravet.

Til nr. 10 (§ 62, stk. 2)

Efter de gældende regler kan manglende betaling af tillægsafgift efter retsafgiftslovens § 1, stk. 2 og 3 (den såkaldte berammelsesafgift), alene have den konsekvens, at sagen ikke berammes til domsforhandling. Hensynet til modparten og til sagens behandling inden en rimelig frist nødvendiggør imidlertid jævnligt, navnlig i ankesager, at sagen berammes til domsforhandling, selv om tillægsafgiften ikke er betalt.

Retten er herefter henvist til at forsøge at inddrive afgiften hos den, der har anlagt sagen.

Det vil være mere hensigtsmæssigt at anvende samme sanktion over for manglende betaling af den yderligere afgift efter den foreslåede regel i retsafgiftslovens § 2 (lovforslagets § 1, nr. 1), der træder i stedet for berammelsesafgiften, som over for manglende betaling af afgiften ved sagens anlæg, jf. retsafgiftslovens § 1, dvs. afvisning af sagen.

Det foreslås derfor, at hvis afgiften efter retsafgiftslovens § 2 ikke betales efter påkrav, kan retten fastsætte en frist for afgiftens betaling, og hvis afgiften herefter ikke betales inden fristens udløb, afvises sagen. I ankesager vil det være anken, der afvises, således at dommen i den foregående instans står ved magt.

Der foreslås en udtrykkelig henvisning til retsafgiftslovens § 7, hvorefter modkrav til selvstændig dom i afgiftsmæssig henseende betragtes som et selvstændigt søgsmål. Der skal således betales særskilt retsafgift efter retsafgiftslovens § 2 for sådanne modkrav, og betales denne afgift ikke, er det modkravet, der afvises.

Til § 2

(retsplejeloven)

Til nr. 1 (§ 228, stk. 1, 3. pkt.)

Reglen om, at der ved opgørelsen af sagens værdi, ikke skal tages hensyn til værdien af en modydelse,

hvoraf et krav måtte være betinget, foreslås ophævet. Fremover vil der således skulle tages hensyn til værdien af en modydelse, hvoraf et krav måtte være betinget, således at sagens værdi opgøres som nettoværdien af påstanden. Samtidig foreslås det gennem en ændring af ordet »sagsomkostninger« til »omkostninger« præciseret, at udenretslige inkassoomkostninger ikke skal medregnes ved opgørelsen af sagens værdi.

Forslaget har sammenhæng med det tilsvarende forslag om opgørelsen af sagens værdi i relation til retsafgifter, jf. lovforslagets § 1, nr. 1 (forslag til retsafgiftslovens § 3, stk. 1).

Til § 3

(ikrafttræden)

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2005 og finder anvendelse i sager, der anlægges eller ankes efter lovens ikrafttræden. I sager, der verserer ved lovens ikrafttræden, finder de hidtil gældende regler om retsafgift således anvendelse, indtil sagen er afsluttet i den pågældende instans. Ankes en sådan sag, finder de nye regler anvendelse på ankesagen.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering (pr. 1. januar 2005)**Lovforslaget***§ 1**

I lov om retsafgifter, jf. lovbekendtgørelse nr. 806 af 24. august 2000, som ændret senest ved § 2 i lov nr. 450 af 9. juni 2004, foretages følgende ændringer:

1. §§ 1-5 ophæves, og i stedet indsættes:

§ 1. For sager, som angår penge eller penges værd, betales ved sagens anlæg 500 kr. med tillæg af 2 pct. af den del af værdien, der overstiger 6.000 kr. Dette gælder dog ikke, når retssagsbehandling indledes på grundlag af et betalingspåkrav i medfør af retsplejelovens § 477 f, 1. pkt.

»§ 1. Ved sagens anlæg betales 500 kr. Dette gælder dog ikke, når retssagsbehandling indledes på grundlag af et betalingspåkrav i medfør af retsplejelovens § 477 f, 1. pkt.

Stk. 2. Ved sagens berømmelse til domsforhandling betales 1/5 af den afgift, som er anført i stk. 1, 1. pkt.

Stk. 2. For sager, som angår penge eller penges værd, og hvor værdien overstiger 50.000 kr., betales ved sagens anlæg yderligere 250 kr. med tillæg af 1,2 pct. af den del af værdien, der overstiger 50.000 kr.

Stk. 3. Afgiftspligten efter stk. 2 bortfalder, hvis der senest 6 uger før en berømmet domsforhandling gives retten meddelelse om, at sagen er bortfaldet.

Stk. 3. Den samlede betaling efter stk. 1 og 2 kan højst udgøre 75.000 kr. I sager, der angår prøvelse af myndighedsudøvelse, eller som er omfattet af retsplejelovens § 335 a eller markedsføringslovens § 23, kan den samlede betaling efter stk. 1 og 2 dog højst udgøre 2.000 kr.

§ 2. For sager, som angår penge eller penges værd, og hvor værdien overstiger 50.000 kr., betales afgift for domsforhandlingen eller skriftlig behandling, der træder i stedet herfor.

Stk. 2. Afgiften efter stk. 1 udgør 750 kr. med tillæg af 1,2 pct. af den del af værdien, der overstiger 50.000 kr.

Stk. 3. Afgiften efter stk. 1 kan højst udgøre 75.000 kr. I sager, der angår prøvelse af myndighedsudøvelse, eller som er omfattet af retsplejelovens § 335 a eller markedsføringslovens § 23, kan afgiften efter stk. 1 dog højst udgøre 2.000 kr.

Gældende formulering (pr. 1. januar 2005)

Lovforslaget

Stk. 4. Afgiften efter stk. 1 skal betales ved fastsættelsen af tidspunktet for domsforhandlingen, dog tidligst 3 måneder før domsforhandlingen. Afgiftspligten efter stk. 1 bortfalder, hvis der senest 6 uger før domsforhandlingen gives retten meddelelse om, at sagen er bortfaldet.

Stk. 5. I sager, der afgøres uden mundtlig domsforhandling, skal afgiften efter stk. 1 betales, når der træffes beslutning om skriftlig behandling. Afgiftspligten efter stk. 1 bortfalder, hvis der inden indleveringen af det sidste procedureindlæg gives retten meddelelse om, at sagen er bortfaldet.

Stk. 6. I sager, der afsluttes uden dom, ved udeblivelsesdom eller ved, at en part tager bekræftende til genmæle, tilbagebetales en tredjedel, dog mindst 500 kr., af afgiften efter stk. 1.

§ 2. Sagens værdi beregnes efter reglerne i retsplejelovens §§ 228 og 229, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Værdien af sager i henhold til lejeloven beregnes, når sagen omfattes af 1. pkt. i retsplejelovens § 228, stk. 2, ved at multiplicere den årlige ydelse, påstanden angår, med 5. Omfattes sagen af 2. pkt. i den nævnte lovbestemmelse, kan værdien ikke overstige ydelserne pr. år, multipliceret med 5. For sager i henhold til lejelovens §§ 87 og 93 fastsættes sagens værdi dog til ét års leje.

Stk. 3. Udvides påstanden, omberegnes afgiften på grundlag af den udvidede påstand.

§ 3. Sagens værdi bestemmes efter påstanden i stævningen. Ved fastsættelsen af afgiften efter § 2 bestemmes sagens værdi dog efter påstanden på det tidspunkt, hvor afgiften skal betales, jf. § 2, stk. 4 og 5. Omfatter påstanden flere krav, er sagens værdi den samlede værdi af disse krav, også hvor sagen anlægges af flere sagsøgere eller mod flere sagsøgte. Renter og omkostninger medregnes ikke.

Stk. 2. Angår påstanden en ydelse, der skal betales et ubestemt antal gange, beregnes værdien ved at gange ydelserne pr. år med 10, jf. dog stk. 3. Angår påstanden en ydelse, der skal betales et bestemt antal gange, beregnes værdien ved at gange ydelsen pr. gang med antallet af gange, ydelsen skal betales. Værdien kan dog ikke overstige ydelserne pr. år ganget med 10, jf. dog stk. 3. Er ydelserne ikke af samme størrelse, lægges ydelserne for det sidste år inden sagens anlæg til grund for beregningen.

Stk. 3. Værdien af sager i henhold til lejeloven eller erhvervslejeloven beregnes, når sagen omfattes af stk. 2, 1. pkt., ved at gange den årlige ydelse, påstanden angår, med 5. Omfattes sagen af stk. 2, 2. pkt., kan værdien ikke overstige ydelserne pr. år ganget med 5. For sager i henhold til lejelovens §§ 87 og 93 eller erhvervslejelovens §§ 65 og 71 fastsættes sagens værdi dog til ét års leje.

Gældende formulering (pr. 1. januar 2005)

Stk. 4. Det påhviler vedkommende part så nøjagtigt som muligt at opgive sagens værdi.

§ 3. For sager om:

- 1) Servitutter og partielle brugsrettigheder, for hvilke der ikke svares vederlag,
- 2) mortifikation af værdipapirer eller af servitutter, brugsrettigheder og grundbyrder eller om erhvervelse af ejendomsdom,
- 3) dødsformodning, er afgiften 400 kr., uanset om sagen angår penge eller penges værd.

§ 4. For sager, hvis genstand ikke er penge eller penges værd, er afgiften 500 kr.

§ 5. Omfatter søgsmålet flere krav, som hører under § 1, sammenlægges kravene, også hvor sagen anlægges af flere sagsøgere eller mod flere sagsøgte.

Stk. 2. Omfatter et søgsmål flere krav, som hører under § 3 eller § 4 eller begge disse, udgør afgiften 500 kr.

Stk. 3. Omfatter søgsmålet såvel krav, som hører under § 1, som krav, for hvilke afgift beregnes efter § 3 eller § 4, lægges den påstand, der fører til den højeste afgift, til grund for beregningen.

§ 10. Hjemvises en sag til ny behandling i første instans, svares ingen afgift for den fornyede behandling.

§ 11. Afgiftspligten indtræder:

- 1) For stævninger og andre processkrifter af afgiftspligtigt indhold: ved indleveringen,

Lovforslaget

Stk. 4. Kan sagens værdi ikke bestemmes på grundlag af påstanden i stævningen, skal sagsøgeren anslå værdien så nøjagtigt som muligt. Om fornødent ansætter den myndighed, der beregner afgiften, værdien ved et skøn.

Stk. 5. Udvides påstanden, omberegnes afgiften på grundlag af den udvidede påstand.

§ 4. Uanset §§ 1-3 er afgiften altid 400 kr., der betales ved sagens anlæg, i sager om:

- 1) servitutter og partielle brugsrettigheder, for hvilke der ikke svares vederlag,
- 2) mortifikation af værdipapirer eller af servitutter, brugsrettigheder og grundbyrder,
- 3) erhvervelse af ejendomsdom eller
- 4) dødsformodning.

Stk. 2. Omfatter søgsmålet både krav, der er omfattet af stk. 1, og krav, der ikke er omfattet af stk. 1, betales afgift efter §§ 1-3.«

3. § 11, nr. 5, ophæves, og i nr. 4 ændres »frem-sættes,« til: »frem-sættes.«

Gældende formulering (pr. 1. januar 2005)

- 2) for processkrifter af afgiftspligtigt indhold, der fremlægges i retten: ved fremlæggelsen,
- 3) for påstande af afgiftspligtigt indhold, der fremsættes mundtligt i retten: når de fremsættes,
- 4) for behandling af begæring om genoptagelse af en sag: når begæring om sagens genoptagelse fremsættes,
- 5) for anmodning om berømmelse til domsforhandling: når anmodningen fremsættes.

§ 15 a. ---*Stk. 2. ---*

Stk. 3. Anmoder fordringshaveren om, at rets-sagsbehandling indledes på grundlag af betalingspåkravet uden indlevering af stævning, såfremt skyldneren fremsætter indsigelser, men ikke om, at udlæg iværksættes uden fornyet anmodning, såfremt skyldneren ikke fremsætter indsigelser, betales yderligere 100 kr. med tillæg af 2 pct. af den del af kravet, der overstiger 6.000 kr. Afgiftspligten efter 1. pkt. bortfalder, hvis sagen afsluttes uden indledning af retssagsbehandling i medfør af retsplejelovens § 477 f, 1. pkt.

Lovforslaget

4. I § 15 a, stk. 3, 1. pkt., udgår »med tillæg af 2 pct. af den del af kravet, der overstiger 6.000 kr.«.

5. § 15 a, stk. 4, affattes således:

Gældende formulering (pr. 1. januar 2005)

Stk. 4. Anmoder fordringshaveren både om, at udlæg iværksættes uden fornyet anmodning, såfremt skyldneren ikke fremsætter indsigelser, og om, at retssagsbehandling indledes på grundlag af betalingspåkravet uden indlevering af stævning, såfremt skyldneren fremsætter indsigelser, betales yderligere 300 kr. med tillæg af 2 pct. af den del af kravet, der overstiger 16.000 kr. Iværksættes tvangsfuldbyrdelse i medfør af retsplejelovens § 477 e, stk. 2, 2. pkt., bortfalder den del af afgiften efter 1. pkt., som overstiger 300 kr. I de tilfælde, der er nævnt i § 16, stk. 6, bortfalder dog hele afgiften efter 1. pkt. Indledes retssagsbehandling i medfør af retsplejelovens § 477 f, 1. pkt., bortfalder den del af afgiften efter 1. pkt., der overstiger 100 kr. med tillæg af 2 pct. af den del af kravet, der overstiger 6.000 kr. Afgiftspligten efter 1. pkt. bortfalder helt, hvis sagen afsluttes uden iværksættelse af tvangsfuldbyrdelse i medfør af retsplejelovens § 477 e, stk. 2, 2. pkt., eller indledning af retssagsbehandling i medfør af retsplejelovens § 477 f, 1. pkt.

§ 50. For anke i den borgerlige retsplejes former svares afgift efter reglerne i afsnit I på grundlag af påstanden i ankesagen.

Stk. 2. For anke til landsret udgør afgiften dog mindst 750 kr. For anke til Højesteret forhøjes afgiften med 50 pct., og afgiften udgør mindst 1.500 kr.

§ 61. Afgiftspligten indtræder, medmindre andet er bestemt, når der fremsættes begæring om retshandlingens foretagelse.

Lovforslaget

»*Stk. 4.* Anmoder fordringshaveren både om, at udlæg iværksættes uden fornyet anmodning, såfremt skyldneren ikke fremsætter indsigelser, og om, at retssagsbehandling indledes på grundlag af betalingspåkravet uden indlevering af stævning, såfremt skyldneren fremsætter indsigelser, betales yderligere 300 kr. Iværksættes tvangsfuldbyrdelse i medfør af retsplejelovens § 477 e, stk. 2, 2. pkt., bortfalder afgiftspligten efter 1. pkt. i de tilfælde, der er nævnt i § 16, stk. 6. Indledes retssagsbehandling i medfør af retsplejelovens § 477 f, 1. pkt., bortfalder den del af afgiften efter 1. pkt., der overstiger 100 kr. Afgiftspligten efter 1. pkt. bortfalder helt, hvis sagen afsluttes uden iværksættelse af tvangsfuldbyrdelse i medfør af retsplejelovens § 477 e, stk. 2, 2. pkt., eller indledning af retssagsbehandling i medfør af retsplejelovens § 477 f, 1. pkt.«

6. I § 50, *stk. 1*, indsættes som 2. pkt.:
»§ 2, stk. 6, finder ikke anvendelse.«

7. § 50, *stk. 2*, affattes således:

»*Stk. 2.* For anke til landsret udgør afgiften efter § 1 eller § 4 dog mindst 750 kr. For anke til Højesteret forhøjes afgiften med 50 pct., og afgiften efter § 1 eller § 4 udgør mindst 1.500 kr.«

8. Efter § 51 indsættes:

»§ 52. Hjemvises en sag til ny behandling i tidligere instans, tilbagebetales ankeafgiften.«

9. § 61, *stk. 2, 3. pkt.*, affattes således:

Gældende formulering (pr. 1. januar 2005)

Stk. 2. Medmindre andet er bestemt, påhviler afgiftspligten den, der fremsætter begæringen. Såfremt begæringen er fremsat i henhold til fuldmagt, hæfter tillige den befuldmægtigede for afgiften, såfremt denne kan beregnes ved begæringens fremsættelse. Afgiftspligten efter § 1, stk. 2, påhviler den, der har anlagt sagen, hvis retten træffer bestemmelse om berømmelse af domsforhandling uden begæring fra en af sagens parter.

§ 62. Kan afgiften for en retshandling beregnes ved fremsættelsen af begæringen om retshandlingens foretagelse, kan afgiften kræves betalt samtidig med begæringens fremsættelse. Betales afgiften ikke efter påkrav, kan retten fastsætte en frist for afgiftens betaling. Betales afgiften ikke inden fristens udløb, betragtes begæringen som bortfaldet. I så fald bortfalder også afgiften.

Stk. 2. Kan afgiften ikke beregnes ved begæringens fremsættelse, betales afgiften efter påkrav, jf. dog § 35 og § 36, stk. 4. Der kan ved begæringens fremsættelse kræves sikkerhed for afgiftens betaling, medmindre retten af egen drift skal udføre retshandlingen. Bestemmelserne i stk. 1, 2.-4. pkt., finder herved tilsvarende anvendelse.

§ 228. Sagens værdi bestemmes efter påstanden i stævningen. Omfatter påstanden flere krav fra samme part, er sagens værdi den samlede værdi af disse krav. Renter, sagsomkostninger og værdien af en modydelse, hvoraf krav måtte være betinget, medregnes ikke.

Stk. 2. - - -

Lovforslaget

»Afgiftspligten efter § 2 påhviler den, der har anlagt sagen, jf. dog § 7.«

10. I § 62 indsættes som stk. 3:

»*Stk. 3.* Betales afgiften efter § 2 ikke efter påkrav, kan retten fastsætte en frist for afgiftens betaling. Betales afgiften ikke inden fristens udløb, afvises sagen, jf. dog § 7. I så fald bortfalder afgiften efter § 2.«

§ 2

I lov om rettens pleje, jf. lovbekendtgørelse nr. 961 af 21. september 2004, foretages følgende ændring:

1. § 228, *stk. 1, 3. pkt.*, affattes således:

»Renter og omkostninger medregnes ikke.«

Til lovforslag nr. L 110. Skriftlig fremsættelse (17. november 2004)

Justitsministeren (Lene Espersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om retsafgifter og retsplejeloven (Nedsættelse og omlægning af retsafgifterne i civile retssager).

(Lovforslag nr. L 110).

Formålet med lovforslaget er at lette adgangen til domstolene gennem en nedsættelse og omlægning af retsafgifterne i civile retssager. Forslaget udmønter regeringens aftale med Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne omkring forslaget til finanslov for 2005, og det foreslås, at forslaget træder i kraft allerede fra den 1. januar 2005.

Der foreslås en lettelse af retsafgifterne for sager om mindre krav. Samtidig foreslås der et loft over retsafgifternes størrelse i store sager, og der foreslås et særligt lavt maksimum for retsafgiften, når en borger eller en virksomhed f.eks. ønsker at indbringe en offentlighed myndigheds afgørelse for domstolene.

Lovforslaget indeholder følgende hovedelementer:

- Retsafgiften sænkes i sager om mindre krav. Det foreslås, at retsafgiften i sager under 50.000 kr., hvor afgiften i dag udgør mellem 500 kr. og 1.660 kr., i alle tilfælde skal være 500 kr.
- Der fastsættes et maksimum for, hvor stor retsafgiften kan blive. Der foreslås et absolut maksimum på 150.000 kr. for retssager i første instans. I dag er der intet maksimum. Det foreslåede maksimum får betydning i almindelige formueretlige sager med en sagsværdi over ca. 6 mio. kr.
- I sager om prøvelse af myndighedsudøvelse fastsættes der et væsentligt lavere maksimum for retsafgiften. Der foreslås et maksimum på 4.000 kr. for retssager i første instans. I dag er

der som nævnt ikke noget maksimum. Det foreslåede maksimum får betydning i sager med en sagsværdi over ca. 150.000 kr.

- Forholdet mellem afgiften for sagsanlæg (den afgift, der betales ved sagens anlæg) og afgiften for domsforhandlingen (den afgift, der betales ved sagens berømmelse til domsforhandling) ændres, således at en større andel af afgiften først betales ved sagens berømmelse til domsforhandling. Det foreslås, at halvdelen af den samlede afgift betales ved sagens anlæg og halvdelen ved sagens berømmelse til domsforhandling. I dag betales fem sjettedel af den samlede afgift ved sagens anlæg og én sjettedel ved sagens berømmelse til domsforhandling.

Lovforslaget viderefører den gældende afgiftssats på i alt 2,4 pct. af sagens værdi (i dag 2 pct. ved sagens anlæg og 0,4 pct. ved sagens berømmelse). Denne afgiftssats har efter forslaget betydning for sager i "mellemsgruppen", dvs. over 50.000 kr. og under ca. 6 mio. kr. (ca. 150.000 kr. for sager om prøvelse af offentlig myndighedsudøvelse). Omlægningen af afgiften indebærer imidlertid, at fordelingen af den samlede afgift bliver 1,2 pct. ved sagens anlæg og 1,2 pct. ved sagens berømmelse. Den betalte afgift bliver derfor også i disse sager lavere end i dag, hvis sagen afsluttes før domsforhandlingen.

Der foreslås samme retsafgift ved anke til landsretten som for sagens behandling i første instans, dog således at den gældende minimumsafgift på 750 kr. videreføres uændret. De beskrevne afgiftslempelser og -omlægninger omfatter således også ankesager i landsretten. Det betyder bl.a., at den samlede retsafgift for behandling af en retssag i byretten og landsretten tilsammen højst vil kunne udgøre 300.000 kr. i formueretlige sager og 8.000 kr. i sager om prøvelse af myndighedsudøvelse.

Det foreslås, at retsafgiften ved anke til Højesteret ligesom efter gældende ret skal være 50 pct. højere end for sagens behandling i første instans. Endvidere foreslås minimumsafgiften på 1.500 kr. videreført uændret. Herudover omfatter de beskrevne afgiftslempelser og -omlægninger også ankesager i Højesteret. Den samlede retsafgift for behandling af en ankesag i Højesteret vil højst kunne udgøre 225.000 kr. (150.000 kr. med tillæg af 50 pct.) i formueretlige sager og 6.000 kr. (4.000 kr. med tillæg af 50 pct.) i sager om prøvelse af myndighedsudøvelse.

Lovforslaget bygger i vidt omfang på det forslag om nedsættelse og omlægning af retsafgifterne i civile retssager, som er indeholdt i Retsplejerådets betænkning nr. 1436/2004 om reform af den civile retspleje III (Adgang til domstolene).

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg herved anbefale forslaget til Det Høje Tings velvillige behandling.